II

*(Rättsakter som antagits i enlighet med EG- och Euratomfördragen och vars offentliggörande inte är obligatoriskt)*

# BESLUT

# KOMMISSIONEN

## KOMMISSIONENS BESLUT

**av den 21 februari 2007**

**om statligt stöd C 36/2004 (f.d. N 220/2004) – Portugal – Stöd för utländska direktinvesteringar till Cordex, Companhia Industrial Têxtil SA**

*[delgivet med nr K(2007) 474]*

**(Endast den portugisiska texten är giltig)**

**(Text av betydelse för EES)**

(2007/414/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av upprättandet av fördraget om Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda bestämmelser ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig [1] och med beaktande av deras synpunkter, och

av följande skäl:

### I. FÖRFARANDE

(1) Genom en skrivelse av den 5 maj 2004 (diarieförd den 19 maj 2004) anmälde Portugal till kommissionen sin avsikt att bevilja stöd till Cordex, Companhia Industrial Têxtil SA (nedan kallat "Cordex") för att bidra till att finansiera en investering i Brasilien. På kommissionens begäran lämnade Portugal ytterligare information genom skrivelser av den 31 augusti 2004 (diarieförd den 6 september 2004) och den 13 september 2004 (diarieförd den 16 september 2004).

(2) Genom en skrivelse av den 19 november 2004 informerade kommissionen Portugal om sitt beslut att inleda det förfarande som föreskrivs i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende detta stöd.

(3) Genom en skrivelse av den 7 januari 2005 (diarieförd den 11 januari 2005) lämnade de portugisiska myndigheterna sina synpunkter inom ramen för förfarandet.

(4) Kommissionens beslut om att inleda förfarandet offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* [2]. Kommissionen uppmanade berörda parter att inkomma med synpunkter.

(5) Berörda parter lämnade synpunkter till kommissionen. Kommissionen vidarebefordrade dessa till de portugisiska myndigheterna, som fick möjlighet att yttra sig. En skrivelse från Portugal inkom den 20 maj 2005 (diarieförd den 25 maj 2005).

(6) Kommissionen begärde ytterligare information från Portugal genom en skrivelse av den 26 september 2005, som Portugal besvarade genom en skrivelse av den 9 november 2005 (diarieförd den 10 november 2005). De portugisiska myndigheterna tillhandahöll de slutliga kompletterande uppgifterna genom en skrivelse av den 22 december 2005 (diarieförd den 23 december).

[1] EUT C 35, 10.2.2005, s. 2.

[2] Se fotnot 1.

## II. DETALJERAD BESKRIVNING AV STÖDET

### Stödmottagaren

(7) Cordex är en reptillverkare i Ovar, en region som omfattas av artikel 87.3 a i fördraget. Företaget startades 1969 och är specialiserat på tillverkning av rep av syntetfiber (polyeten och polypropen), skördegarn och andra sisalprodukter. Vid den tidpunkt då stödet anmäldes hade Cordex 259 anställda. Företagets omsättning samma år (2004) var cirka 25 miljoner euro. Cordex är knutet till två andra företag i samma region: Flex 2000, som startades 2001, och Cordenet, som startades 2003. Tillsammans har dessa tre företag 415 anställda ([3]).

### Projektet

(8) Projektet innebär att ett nytt företag startas i Brasilien – Cordebras Lda – enbart för tillverkning av skördegarn, som används främst inom jordbruket. Med denna investering förväntar sig Cordex att öka sin tillverkning av sisalprodukter och dra nytta av de lägre kostnaderna och tillgången till råvaror och arbetskraft i Brasilien, som anses vara världsledande när det gäller produktion av råvaran (sisalfiber) och vars arbetskostnader är ungefär 1/3 av Portugals.

(9) Genom detta projekt planerar Cordex också att tränga in på nya marknader, särskilt i Förenta staterna, Kanada och Mercosur-länderna. Vissa av de sisalprodukter som tillverkas i Brasilien kommer också att importeras till Portugal, antingen som färdiga produkter eller halvfärdiga produkter ([4]). I det senare fallet kommer produkten att genomgå oljebaserad bearbetning, rullas om och förpackas innan den säljs på marknaden.

(10) De stödberättigande kostnaderna för denna investering uppgår till 2 678 630 euro, vilket motsvarar grundkapitalet för det nya företaget, Cordebrás Lda. Projektet avslutades 2002 och är nu operativt.

### Stödet

(11) Cordex ansökte om stöd hos de portugisiska myndigheterna inom ramen för en portugisisk stödordning som syftar till att främja internationaliseringen av portugisiska företag ([5]). Enligt denna stödordning måste stöd till stora företag anmälas till kommissionen. Cordex ansökte om stödet 2000, innan projektet inleddes, men interna fördröjningar ledde till att Portugal inte anmälde stödet till kommissionen förrän i januari 2004.

(12) Den anmälda åtgärden består av ett skatteincitament på 401 795 euro, vilket motsvarar 15 % av de stödberättigande investeringskostnaderna.

## III. SKÄLEN TILL ATT FÖRFARANDET INLEDDES

(13) Kommissionen angav i sitt beslut om att inleda förfarandet att den skulle granska åtgärden mot bakgrund av artikel 87.3 c i fördraget för att fastställa om stödet underlättar utvecklingen av vissa näringsverksamheter utan att det påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.

(14) Kommissionen beaktade också kriterier som har tillämpats tidigare i fråga om stöd till stora företag för finansiering av utländska direktinvesteringsprojekt ([6]). Dessa kriterier var eventuella dolda exportinslag i projektet, konsekvenser för sysselsättningen i ursprungslandet respektive värdlandet, risk för omlokalisering, åtgärdens konsekvenser för den region där stödmottagaren är etablerad, nödvändigheten av stödet (inbegripet planerad stödnivå) med tanke på EU-industrins internationella konkurrenskraft och de risker som investeringsprojekt i vissa tredjeländer innebär.

(15) Kommissionen konstaterade att stödet hade beviljats för en produktiv nyinvestering och att det inte innebar någon dold export. Det skulle heller inte leda till att arbetstillfällen flyttas från Portugal till Brasilien eftersom Cordex avsåg att bibehålla antalet anställda i Portugal. Det faktum att det nya företaget i Brasilien fick en ny tillverkningsanläggning och att arbetskraften rekryterades lokalt minskade ytterligare risken för att arbetstillfällen flyttas.

(16) Kommissionen noterade också de portugisiska myndigheternas argument att detta är Cordex första internationalisering, att företaget inte har kännedom om den brasilianska marknaden och att investeringar på en okänd marknad kan vara ett högriskprojekt. Det är rimligt att anta att om projektet misslyckas skulle det få betydande ekonomiska konsekvenser för företaget, eftersom investeringskostnaderna motsvarade ungefär 12 % av företagets omsättning. Dessutom ansökte företaget om stöd innan projektet inleddes, vilket förefaller tyda på att åtgärden uppfyller det ”incitamentskriterium” som normalt tillämpas enligt riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål ([7]).

([3]) Uppgift från 2005.
([4]) Portugal förklarade att skördegarn som tillverkas i Brasilien kan användas antingen som en färdig produkt eller som en halvfärdig produkt för vidare bearbetning till t.ex. mattor eller prydnadsföremål eller inom den traditionella förpackningsindustrin.
([5]) N 96/99 (EGT C 375, 24.12.1999, s. 4).
([6]) Se ärende C 77/ 97, Austrian LiftGmbH – Doppelmayr, Österrike, (EGT L 142, 5.6.1999, s. 32) och ärende C 47/02, Vila Galé-Cintra (EUT L 61, 27.2.2004, s. 76).
([7]) Enligt punkt 4.2 i de gällande riktlinjerna vid den tidpunkt då åtgärden anmäldes skall ansökan om stöd lämnas innan projekten börjar genomföras (EGT C 74, 10.3.1998, s. 13).

(17) Kommissionen var dock osäker på hur stödet skulle påverka den berörda EU-industrins övergripande konkurrenskraft. Kommissionen noterade att vissa av de produkter som tillverkas i Brasilien sannolikt skulle konkurrera med produkter på EU-marknaden och att ingen information fanns tillgänglig om stödmottagarens och marknadens relativa storlek. Kommissionen hade heller ingen information om vilka konsekvenser åtgärden skulle få i den region där Cordex är etablerat. Kommissionen kunde därför inte i det skedet dra slutsatsen att stödet uppfyllde kraven för det undantag som avses i artikel 87.3 c i fördraget.

**Synpunkter från berörda parter**

(18) Ett franskt företag, BIHR, hävdade att Cordex investering i Brasilien följde på andra portugisiska tillverkares investeringar och att dessa företag tillsammans med brasilianska och amerikanska konkurrenter hotade BIHR:s produktion av sisal i Europa. Företaget ansåg också att stödet skulle stärka Cordex ställning inom sektorn för syntetfiber.

(19) Liknande farhågor fördes fram av Saint Germaine, en annan fransk tillverkare, som säger sig tillverka syntetiska produkter i Europa och ha överfört sisalproduktionen till Brasilien. Saint Germaine framhöll att de portugisiska företagen har vissa fördelar i samband med investeringar i Brasilien eftersom de sedan kan importera produkten till Europa med lägre tullsatser.

(20) Ett annat företag som ville vara anonymt framförde liknande synpunkter om den konkurrensfördel som stödet skulle ge Cordex inom repsektorn.

**Synpunkter från Portugal**

(21) Portugal noterade att investeringen i Brasilien ingår i Cordex strategi för att ha kvar en bred verksamhet i Portugal med bibehållen sysselsättning. Cordex kommer även i fortsättningen att tillverka sisalprodukter i Portugal med råvaror som importerats från Brasilien, och samtidigt importera färdiga produkter eller halvfärdiga produkter från *Cordebras Lda* för vidare bearbetning till sisalprodukter med högre förädlingsvärde. I denna verksamhet ingår också att anpassa paketeringen av importerat skördegarn till kundernas behov (t.ex. i fråga om förpackningsstorlek och märkning) och detta bidrar således även till att skapa sysselsättning i förpackningsindustrin i den region där Cordex är etablerat.

(22) Efter investeringen i Brasilien har Cordex startat två nya företag i Ovar (Flex och Cordenet, som tillverkar cellplastprodukter respektive nät). Detta har lett till vissa personalförflyttningar mellan företagen och till en viss ökning av det totala antalet anställda för de tre företagen i Ovar: från 358 anställda 2000 till 415 under 2005. Det nyetablerade företaget i Brasilien, Cordebras Lda, har cirka 145 anställda.

(23) Enligt de portugisiska myndigheterna bidrar Cordex diversifieringsstrategi, där investeringen i Brasilien ingår, till att bibehålla sysselsättningen i en region (Ovar) där arbetslösheten är betydligt högre än genomsnittet för landet. Strategin bidrar också till att skapa sysselsättning i den brasilianska delstaten Bahia, där Corderbras Lda är etablerat.

(24) När det gäller de synpunkter som förts fram av berörda parter framhöll de portugisiska myndigheterna att Cordex omfattas av samma villkor och importtullar som andra tillverkare i EU som importerar sisalprodukter från Brasilien och att det blygsamma stödbelopp som man avser att bevilja Cordex sannolikt inte kommer att få några betydande konsekvenser för gemenskapsmarknaden. De portugisiska myndigheterna anser att Cordex investering i Brasilien var nödvändig för att motverka effekterna av ökad export från länder som har fördelar i form av lägre kostnader (olika afrikanska länder och Brasilien) ([8]).

(25) Portugal framhöll också att det faktum att investeringen gjordes utan offentlig finansiering inte kan vara ett argument mot företaget, som gjorde investeringen med hjälp av banklån och egna medel i förhoppning om att få det statliga stöd som det ansökt om inom den berörda nationella stödordningen ([9]).

## IV. **BEDÖMNING**

**Förekomsten av stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget**

(26) Enligt artikel 87.1 i EG-fördraget är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

I sitt beslut om att inleda förfarandet konstaterade kommissionen att stödåtgärden omfattas av artikel 87.1 i EG-fördraget av följande skäl:

([8]) Enligt de portugisiska myndigheterna minskade försäljningen av portugisisk sisal i EU med 12,3 % mellan 1999 och 2004, främst på grund av ökad import.

([9]) Se fotnot 5.

— Den anmälda åtgärden gynnar ett visst företag eller tillverkningen av vissa varor genom det stöd som ges till ett portugisiskt företag för att starta en ny tillverkningsanläggning i Brasilien inom ramen för ett internationaliseringsinitiativ. Kommissionen anser att stöd som beviljas företag i EU för att underlätta utländska direktinvesteringar är jämförbart med stöd till företag som exporterar nästan hela sin produktion till länder utanför gemenskapen. Med tanke på det ömsesidiga beroendet mellan de marknader där gemenskapsföretagen verkar kan sådant stöd leda till en snedvridning av konkurrensen inom gemenskapen ([10]).

— Portugal uppgav att investeringen också syftade till att främja stödmottagarens verksamhet i Portugal (och inte bara i investeringslandet), vilket innebär att den även kan påverka handeln inom gemenskapen.

— Stödet finansieras med statliga medel.

— Dessa slutsatser har inte bestridits av Portugal och bekräftas härmed.

**Stödets förenlighet med EG-fördraget**

(27) Eftersom stödet inte kunde anses vara förenligt med några gällande riktlinjer eller rambestämmelser, angav kommissionen att den skulle bedöma om stödet kunde anses vara förenligt med EG-fördraget på grundval av ett undantag enligt artikel 87.3 c i fördraget. Enligt den bestämmelsen tillåts stöd som underlättar utvecklingen av vissa näringsverksamheter om det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset. Kommissionen måste därför bedöma om stödet bidrar till att utveckla sisalproduktionen eller annan näringsverksamhet i Europeiska unionen utan att det påverkar handeln mellan medlemsstaterna i negativ riktning.

(28) I beslutet att inleda förfarandet noterade kommissionen också att den skulle beakta vissa kriterier som tillämpats i tidigare ärenden i fråga om stöd till stora företag för finansiering av utländska direktinvesteringsprojekt (se skäl 14). Syftet är att göra en avvägning mellan de fördelar stödet innebär för den berörda EU-industrins internationella konkurrenskraft (t.ex. om stödet är nödvändigt med beaktande av de risker som projektet i ett tredjeland innebär) och eventuella negativa konsekvenser för EU-marknaden.

(29) Kommissionen var osäker på hur stödet skulle påverka den gemensamma marknaden och den berörda EU-industrins övergripande konkurrenskraft. Kommissionen hade heller ingen information om stödmottagarens storlek jämfört med EU-konkurrenterna eller om vilka konsekvenser åtgärden skulle få i den region där Cordex är etablerat (se skäl 17).

*Nödvändigheten av stödet*

(30) I lagstiftningen om statligt stöd finns en allmän princip om att det måste visas att stödet för att vara förenligt med den gemensamma marknaden ger upphov till en ny näringsverksamhet som stödmottagaren annars inte skulle ha inletts. Annars leder stödet bara till en snedvridning utan att ha några positiva effekter. Kommissionen noterade att företaget ansökte om stöd innan projektet påbörjades, vilket förefaller tyda på att åtgärden uppfyller det ”incitamentskriterium” som normalt tillämpas enligt riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål ([11]). Detta visar dock inte om stödet verkligen var nödvändigt med tanke på EU-industrins internationella konkurrenskraft eller de risker som investeringsprojekt i vissa tredjeländer innebär.

(31) Kommissionen noterade i sitt beslut av den 19 november 2004 att de portugisiska myndigheterna hävdade att en investering i Brasilien kunde innebära större risker för Cordex än en investering i EU med tanke på den fluktuerande brasilianska valutan, särskilt eftersom det är Cordex första internationalisering och företaget inte hade någon erfarenhet av den brasilianska marknaden ([12]).

(32) De uppgifter som lämnades till kommissionen efter det att förfarandet inletts tyder dock på att de övriga tillverkarna, som är konkurrenter till Cordex, hade investerat i Brasilien (trots valutariskerna). Bland annat hade Quintas & Quintas SA, ett portugisiskt företag som är en av Cordex konkurrenter, enligt de portugisiska myndigheterna startat en tillverkningsanläggning i Brasilien (Brascorda) utan att ansöka om stöd hos de portugisiska myndigheterna. Det finns således inget som tyder på att det skulle vara fråga om något allmänt marknadsmisslyckande när det gäller projekt av detta slag som skulle förhindra att Cordex eller dess konkurrenter investerar i Brasilien utan statligt stöd.

(33) Även om detta var Cordex första internationalisering kunde de portugisiska myndigheterna heller inte visa att företaget hade några särskilda svårigheter att göra investeringen. Trots att Cordex är ett företag med ganska liten omsättning (under gränsvärdet för små och medelstora företag) lämnade de portugisiska myndigheterna inga uppgifter som tydde på att företaget hade problem att få finansiering genom affärsbanker. Tvärtemot verkar det som om företaget kunde finansiera investeringen genom en kombination av egna medel och banklån.

([10]) Mål C-142/87 Tubermeuse, REG 1990, s. I-959, punkt 35.

([11]) Se fotnot 7.

([12]) Se i detta sammanhang ärende C 47/02, Vila Galé-Cintra.

(34) På grundval av denna information anser kommissionen därför att Portugal inte har lyckats visa att Cordex inte skulle ha gjort investeringen i Brasilien utan stödet eller att stödet var nödvändigt med tanke på de risker som projektet i Brasilien innebär. Kommissionen noterar att det faktum att Cordex hittills har skött denna verksamhet utan statligt stöd tyder på att stödet inte var nödvändigt.

*Stödets konsekvenser för gemenskapsmarknaden*

(35) Enligt tillgängliga uppgifter finns det ungefär ett dussin EU-tillverkare av sisal på gemenskapsmarknaden. Fem av företagen finns i Portugal och de står för cirka 81 % av tillverkningen i EU ([13]). Alla dessa företag tillverkar syntetiska produkter, sisalrep och skördegarn. Tillverkningen av syntetfiber verkar vara kärnverksamheten för de flesta av dessa företag. Det gäller även Cordex (sisal utgör endast cirka 20 % av dess tillverkningskapacitet). Sisal och syntetfiber är till viss del utbytbara när det gäller användningsområden inom jordbruket.

(36) Under 2003 var Cordex marknadsandel för sisalprodukter i EU cirka 6,6 %. Om försäljningen av produkter från Cordebras Lda räknas med är Cordex marknadsandel i EU dock 17,7 % ([14]). De portugisiska myndigheterna uppgav att omkring 47 % av Cordebras export (cirka 2 210 ton 2003) gick till EU-marknaden.

(37) Med tanke på den betydande procentuella andelen sisal som tillverkas av Codebras Lda och importeras (via Cordex) till EU konstaterar kommissionen att stödet verkar ha påverkat konkurrensen på EU-marknaden i betydande utsträckning. Stödet verkar också ha stärkt Cordex ställning i EU, vilket kan påverka andra marknadssegment där Cordex och dess konkurrenter är verksamma. Detta styrks av de synpunkter som lämnats av konkurrenterna, vilka tyder på att stödet lett till en kraftig snedvridning av konkurrensen på marknaden för sisalrep, skördegarn och syntetfiber.

(38) Vid bedömningen av om stödet är förenligt med den gemensamma marknaden måste kommissionen göra en noggrann avvägning mellan åtgärdernas negativa och positiva effekter i EU och fastställa om de gynnsamma effekterna för gemenskapen uppväger de negativa konsekvenserna för konkurrensen och handeln på gemenskapsmarknaden. På grundval av uppgifterna ovan konstaterar kommissionen att det inte finns något som tyder på att stödet till Cordex för dess investering i Brasilien skulle bidra till att stärka den berörda EU-industrins konkurrenskraft. Stödet skulle troligen stärka stödmottagarens ställning på bekostnad av de konkurrenter som inte får statligt stöd. Det har således inte visats att stödet får några positiva konsekvenser för gemenskapen som uppväger de negativa konsekvenserna för konkurrensen och handeln på gemenskapsmarknaden.

**Slutsats**

(39) Kommissionen drar därför slutsatsen att det inte finns något som tyder på att stödet är nödvändigt för att Cordex skall kunna göra investeringen i Brasilien. Stödet leder sannolikt också till en betydande snedvridning av konkurrensen på gemenskapsmarknaden. Kommissionen konstaterar därför att det planerade statliga stödet till Cordex i samband med företagets utländska direktinvestering i Brasilien inte bidrar till utvecklingen av vissa näringsverksamheter enligt artikel 87.3 c utan att det påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset och att det därför inte är förenligt med den gemensamma marknaden.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

*Artikel 1*

Det anmälda skatteincitamentet på 401 795 euro som Portugal avser att bevilja Cordex, Companhia Industrial Têxtil SA, för finansiering av företagets utländska direktinvestering i Brasilien är oförenligt med den gemensamma marknaden eftersom det inte uppfyller kraven i artikel 87.3 c i EG-fördraget.

*Artikel 2*

Detta beslut riktar sig till Republiken Portugal.

Utfärdat i Bryssel den 21 februari 2007.

*På kommissionens vägnar*

Neelie KROES

*Ledamot av kommissionen*

([13]) Uppgifter från 2003.

([14]) Uppgifter från Portugal som grundar sig på den synliga förbrukningen i EU–15 under 2003.